ମୁସମ୍ମତ ସୁରୟା ବେଗମ, ଇତ୍ୟାଦି

ବନାମ

ମହମ୍ମଦ ଉସ୍ମାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ଇତ୍ୟାଦି

ଏପ୍ରିଲ 26, 1991

[ଲଲିତ ମୋହନ ଶର୍ମା ଏବଂ ଜେ. ଏସ. ବର୍ମା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି]

ଦିଲ୍ଲୀ ଖଜଣା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିନିୟମ, 1958/ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908: ଧାରା 25/ଧାରା 11, ବ୍ୟାଖ୍ୟା 6 ଏବଂ 47, ଏବଂ ଆଦେଶ 1, ନିୟମ 8- ଉଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ଡିକ୍ରି- ର ନିଷ୍ପାଦନ- ମୂଳ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱର ସମସ୍ତ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଉଚ୍ଛେଦ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି – ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିଷ୍ପାଦନ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି କି- ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱର ନୀତି- ର ପ୍ରଯୁଜ୍ୟତା- ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଉପରେ ଉତ୍ତରାଧିକାର- ଧାରା 19, ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ, 1956- ର ପରିସର ।

ଦୁଇଟି ଆବେଦନରେ ପ୍ରତିବାଦୀ- ଜମି ମାଲିକମାନେ ବିବାଦରେ ଥିବା ପରିସରର ମୂଳ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉଚ୍ଛେଦ ଡିକ୍ରି ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ । ନିଷ୍ପାଦନ ସମୟରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ କରାଯାଇନଥିଲା, ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକାରକୁ, ଯାହା କି ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଧିକାର ଥିଲା, ଡିକ୍ରିକୁ ନିଷ୍ପାଦିତ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ସମାପ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଡିକ୍ରି ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ବାଧିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗୋଟିଏ ମାମଲାରେ ଆପତ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିବାବେଳେ, ଅନ୍ୟ ମାମଲାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଥିଲେ ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ବିବାଦକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ପରେ ହିଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆପତ୍ତିର ପରିଶେଷେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ, ଏବଂ ତେଣୁ ବିବାଦର ବିଚାର ପାଇଁ ଏକ ତାରିଖ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ ସେ ଯାହା ହେଉ, ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କ ଆବେଦନ ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଡିକ୍ରି ଦ୍ୱାରା ବାଧିତ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆପତ୍ତି ନିଷ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଳମ୍ବ କରିବାର ଏକମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଡିକ୍ରି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ତାଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି, ଡିକ୍ରି କେବଳ ଯେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ବାଧତାମୂଳକ ତାହା ନୁହେଁ, ବରଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ କ୍ରିୟାଶୀଳ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଡିକ୍ରି-ଧାରକମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ପ୍ରଜାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକାର ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ପ୍ରଜାଙ୍କର ଅଧିକାର ପରିସର ମୂଳ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରୁ ଉପଭୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଭଳି ସମାନ ରହିଲା ଏବଂ ଏହାର ଏକକ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ସେଠାରେ ପରିସର କିମ୍ବା ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଖଜଣାର କୌଣସି ବିଭାଜନ ନଥିଲା, ଏବଂ ଜମି ମାଲିକ ଏବଂ ପ୍ରଜା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସ୍ଥିତି ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିଥିଲା, ଏବଂ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଯୁଗ୍ମ ପ୍ରଜା ଭାବରେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2056/1991କୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ଏବଂ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2057/1991 କୁ ଖାରଜ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ,

କହିଲେ: 1.1 ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱର ନୀତି, ଯିଏ ଏକ ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନାମ ଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥା'ନ୍ତି, ଏକ ନାମିତ ପକ୍ଷ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଜ୍ଞାତ ନୁହଁନ୍ତି । ଏକ ଯୁଗ୍ମ ହିନ୍ଦୁ ପରିବାରର କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ଯୁଗ୍ମ ହିନ୍ଦୁ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯାଇଛି, ଏବଂ ସେ ଜଣେ ନ୍ୟାସୀ ରୂପେ ମଧ୍ୟ ରହିଥା'ନ୍ତି । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା 1908 ର ଆଦେଶ 1, ନିୟମ 8 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ସେଠାରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମାରେ ଜଣେ ନାମିତ ପକ୍ଷ ମକଦ୍ଦମାରେ ଆଗ୍ରହୀ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି, ଏବଂ ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ମାମଲାରେ ନିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାୟକ ଅନ୍ୟ ଏକ ମାମଲାରେ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମକଦ୍ଦମା ଲଢୁଥିବା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି । ସେହିଭଳି, ପ୍ରକୃତ ମାଲିକ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କ ବେନାମୀଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଡିକ୍ରି ଅନୁଯାୟୀ ଲାଭ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ, ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ବାଧ୍ୟବାଧକ । ଉଦାହରଣଗୁଡ଼ିକୁ ବହୁଗୁଣିତ କରାଯାଇପାରେ ।

1.2 ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908 ର ଧାରା 11 ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା 6 ଅଧୀନରେ ଯେଉଁଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏକ ଲୋକାଧିକାର କିମ୍ବା ନିଜ ପାଇଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମିଳିତ ଭାବେ ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ *ସଚ୍ଚୋଟତାର ସହ* ମକଦ୍ଦମା କରନ୍ତି, ଏପରି ଅଧିକାରରେ ଆଗ୍ରହୀ ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି, ଏହି ଧାରାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ, ଏହିପରି ମକଦ୍ଦମା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଦାବି କରୁଥିବାର ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଅବଶ୍ୟ, ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରକୃତରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଇଛି; ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଏକ *ସଚ୍ଚୋଟ* ଢଙ୍ଗରେ ଦେଖା ଯାଇଛି । ଯଦି ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଗୃହୀତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସ୍ୱାର୍ଥର ସଂଘର୍ଷ ହୁଏ, କିମ୍ବା ଯଦି ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟକ୍ତି, ଚକ୍ରାନ୍ତ କାରଣରୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ, ମାମଲା ରକ୍ଷା କରିବାରେ *ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ* ନେଇ ଅବହେଳା କରନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ, ତେଣୁ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ପଡିବ ।

1.3 ଯେତେଦୂର ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ, 1956 ର ଧାରା 19 ର ସମ୍ବନ୍ଧ ରହିଛି, ଯେତେବେଳେ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ ଯେ ଜଣେ ଇଚ୍ଛାପତ୍ର ନ କରି ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବା ହିନ୍ଦୁଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାର ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ପ୍ରଜା ମିଳିତ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବେ, ଏହା ସେମାନଙ୍କ *ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ* ଥିବା ଉତ୍ତରାଧିକାରମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଏବଂ ଏଥିରେ କୌଣସି ଉଚ୍ଚତର କିମ୍ବା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପୃଥକ ଅଧିକାର ଥିବା ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ସହିତ ନୁହେଁ । ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ମୃତ ପ୍ରଜାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ଏହି ଧାରାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ନୁହେଁ । ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଜା ମୁସଲମାନ ହୋଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଏକା ସ୍ଥିତି ହୋଇଥାଏ ।

1.4 ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାରେ, ପ୍ରଥମ ଆବେଦନରେ, ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତାମାତା ଏବଂ ଜମି ମାଲିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମିଳିତ ଚକ୍ରାନ୍ତ ଅଭିଯୋଗ ସମେତ ତଥ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନମାନ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ବିନା ପ୍ରମାଣକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଶେଷରେ

ମାମଲାଟିକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ଉଚିତ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ବାତିଲ କରାଯାଉଛି ଏବଂ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପରେ ଏକ ନୂତନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ମାମଲାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଉଛି ।

1.5 ଅନ୍ୟ ଆବେଦନରେ, ଯଦିଓ ଅତିରିକ୍ତ ଖଜଣା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସମର୍ଥନରେ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେଇଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀ କଦାପି ଏହାର ଲାଭ ଉଠାଇନଥିଲେ ଏବଂ ସ୍ଥଗିତାଦେଶର ବାରମ୍ବାର ପ୍ରାର୍ଥନା କରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବିଳମ୍ବ କରି ଚାଲିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ମାମଲାରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ତଥ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ ଖଜଣା ସେମାନଙ୍କ ମାଆ ଏବଂ ଭାଇମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ, ଏବଂ ସେମାନେ ପରିବାରର ଅଳ୍ପ ବୟସୀ ଝିଅ ଥିଲେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଦେଖାଶୁଣା ବୟସ୍କମାନେ କରୁଥିଲେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ନାମିତ ଆଇନସିଦ୍ଧ ରଣୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଟେକ୍ସଟାଇଲ ଆସୋସିଏସନ (ଇଣ୍ଡିଆ) ବମ୍ବେ ୟୁନିଟ ବନାମ ବାଲମୋହନ ଗୋପାଳ କୁରୁପ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, **[1990] 4 ଏସସିସି 700 ଏବଂ** *କାଞ୍ଜି ମାଞ୍ଜି ବନାମ ବମ୍ବେ ବନ୍ଦରର ନ୍ୟାସୀମାନେ* **[1962] ସପ୍ଲି. 3 ଏସ.ସି.ଆର. 461, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2056-2057/1991 ।

ସି.ଏମ. (ଏମ.) ସଂଖ୍ୟା 288/89 ଏବଂ 357/1990 ମାମଲାରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତା 23.7.1990 ରିଖର ରାୟ ତଥା ତା 15.11.90 ରିଖର ଆଦେଶରୁ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ରାଜିନ୍ଦର ସାଚେର, ରାଜିନ୍ଦର ମାଥୁର ଏବଂ ନାରାୟଣ ।

ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଅବଧ ବିହାରୀ ଏବଂ ବି. ଦତ୍ତ, ରାଜୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରନ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ କୀର୍ତ୍ତି ମିଶ୍ର ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ,

ଶର୍ମା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି 1. ଉଭୟ ମାମଲାରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଯେହେତୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆଇନର କେତେକ ସାଧାରଣ ପ୍ରଶ୍ନର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଏହି ରାୟ ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ଫଏସଲା କରାଯାଉଛି ।

2. ପ୍ରଥମ ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀ ସୁରୟା ବେଗମ ନିଜକୁ ଖଲିଲ ରଜାଙ୍କର ନଅ ଜଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ବୋଲି ଦାବି କରିଛନ୍ତି, ଯିଏ କି ଉକ୍ତ ପରିସରର ମୂଳ ପ୍ରଜା, ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ରୁ 9 ଥିବା ଖଲିଲ ରାଜାଙ୍କ ପୁଅ, ଝିଅ ଏବଂ ପତ୍ନୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଜମି ମାଲିକ- ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଉଚ୍ଛେଦ ଡିକ୍ରିର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ବିରୋଧ କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ମାମଲା ଏହିକି ଯେ ସେ ମଧ୍ୟ ଖଲିଲ ରଜାଙ୍କ ଝିଅ, ଯାହାକୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି; ଏବଂ ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଯେହେତୁ ସେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ଉଚ୍ଛେଦ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏକ ପକ୍ଷ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିଲେ, ତେଣୁ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକାରରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର ଯାହା କି ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଧିକାର ଥିଲା, ତାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଡିକ୍ରିକୁ ମଞ୍ଜୁର

କରିବାପୂର୍ବକ ସମାପ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସେ ସେମାନଙ୍କ ଏବଂ ଡିକ୍ରିଦାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମିଳିତ ଚକ୍ରାନ୍ତର ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ।

3. ଜମି ମାଲିକ-ଡିକ୍ରି ଧାରକ ଖଲିଲ ରଜାଙ୍କ ସୁରୟା ବେଗମ ନାମକ ଅନ୍ୟ ଏକ ଝିଅର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି । ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଯିଏ କି ଜଣେ ଆପତ୍ତିକାରୀ, ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ଦଶନ୍ଧି ଧରି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରାଯାଇଥିବା ଡିକ୍ରିକୁ ପରାସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ରୁ 9 ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ହୋଇଛି ।

4. କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଶୁଣିଥିଲେ ଏବଂ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମାମଲାରେ ଉପୁଜିଥିବା ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ବିବାଦକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆପତ୍ତି ଉପରେ ଶେଷରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ପରେ ହିଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ । ତଦନୁସାରେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗର ବିଚାର ପାଇଁ ଏକ ତାରିଖ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଏହି ଆଦେଶକୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଡିକ୍ରିଦାର ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ସହ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଡିକ୍ରି ଦ୍ୱାରା ବାଧ୍ୟତ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆପତ୍ତି ନିଷ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଳମ୍ବ କରିବାର ଏକମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ସି.ପି.ସି. ର ଧାରା 47 ଏବଂ 151 ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କର ଆବେଦନ ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଖଜଣା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 25 କୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଆପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି ।

5. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ତାଙ୍କ ମାଆ, ଭାଇ ଏବଂ ଭଉଣୀଙ୍କ ପରି ସେ ଜଣେ ପ୍ରଜା ଥିଲେ, ଏବଂ ଜମି ମାଲିକ-ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଛାଡି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉଚ୍ଛେଦ ଡିକ୍ରି ହାସଲ କରିବା ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ, ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଡିକ୍ରି ତାଙ୍କ ଉପରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ । *ଟେକ୍ସଟାଇଲ ଆସୋସିଏସନ (ଇଣ୍ଡିଆ) ବମ୍ବେ ୟୁନିଟ* ବନାମ *ବାଲମୋହନ ଗୋପାଳ କୁରୁପ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1990] 4 ଏସସିସି 700 ରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ଦୃଢ ଭାବେ ନିର୍ଭର କରି ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଡିକ୍ରିକୁ କ୍ରିୟାଶୀଳ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ ଆଦୌ ଦଖଲାଧିକାରରେ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

6. ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 15021/1990 ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନରେ ଶ୍ରୀ ଶିବ କୁମାର ଶର୍ମା, ଯିଏ ବିବାଦ ଅଧୀନସ୍ଥ ଦୋକାନର ଦଖଲରେ ଜଣେ ପ୍ରଜା ଥିଲେ, 1982 ରେ ତାଙ୍କ ବିଧବା, ତିନି ପୁଅ ଏବଂ ଚାରି ଝିଅଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ଛାଡ଼ି ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ-ଜମି ମାଲିକ 1985 ରେ ଏକ ଉଚ୍ଛେଦ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ଉତ୍ଥିତ ଏବଂ କେବଳ ମୃତକଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଏବଂ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଚାରି ଝିଅଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇ ଜଣ ବିବାହିତ ଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଝିଅ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ଯେଉଁମାନେ ଆବେଦନକାରୀ ଅଟନ୍ତି, ଘରେ ରହୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ ପକ୍ଷ ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେଇନଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ମାଆ ଏବଂ ଭାଇମାନେ ଏହି ମକଦ୍ଦମାକୁ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଶେଷରେ ଉଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ଏକ ଡିକ୍ରି ପାରିତ ହୋଇଥିଲା । ନିଷ୍ପାଦନରେ, ଅବିବାହିତ ଝିଅମାନେ, *ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ,* ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନ ଅଧିକାର ଅଛି ଏବଂ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ

ପ୍ରାପ୍ତ ଡିକ୍ରି ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ବାଧ୍ୟବାଧକ ହେବ ନାହିଁ । ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19(b) ସହିତ ପଠିତ ଉପରୋକ୍ତ ଟେକ୍ସଟାଇଲ୍ ଆସୋସିଏସନ ମାମଲାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି ।

7. ଏହି ଦୁଇଟି ଆବେଦନରେ ଡିକ୍ରି ଧାରକଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ପ୍ରଜାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକାର ନ୍ୟସ୍ତ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ପ୍ରଜା ହେବାର ପରିମାଣ ମୂଳ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରୁ ଉପଭୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଭଳି ସମାନ ରହିଥାଏ ଏବଂ ଏହା ଏକ ଏକକ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଅଟେ ଯାହା ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ପରିସର କିମ୍ବା ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଖଜଣା ବିଷୟରେ କୌଣସି ବିଭାଜନ ନାହିଁ, ଏବଂ ଜମି ମାଲିକ ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସ୍ଥିତି ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିଛି । *କାଞ୍ଜି ମାଞ୍ଜି* ବନାମ *ବମ୍ବେ ବନ୍ଦରର ନ୍ୟାସୀମାନେ* [1962] ସପ୍ଲି. 3 ଏସ.ସି.ଆର. 461 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଏବଂ *ଏଚ. ସି. ପାଣ୍ଡେଙ୍କ* ମାମଲା (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ର ରାୟର ଅନୁକରଣରେ ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଯୁଗ୍ମ ପ୍ରଜା ଭାବରେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହୁଅନ୍ତୁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷର ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ଏହା ଦର୍ଶାଇ ଉତ୍ତର ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେହେତୁ ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଟେକ୍ସଟାଇଲ ଆସୋସିଏସନ (ସୁପ୍ରା) ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପୃଥକ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପୂର୍ବ ଦୁଇଟି ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ବିବାଦୀୟ ରାୟକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନଥିଲା ।

8. ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 19 ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଯେତେବେଳେ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ ଯେ ଜଣେ ମୃତ ହିନ୍ଦୁଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାର ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ମିଳିତ ପ୍ରଜା ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବେ, ଏହା ସେମାନଙ୍କ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଉତ୍ତରାଧିକାରଙ୍କ ଅଧିକାର ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଏବଂ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ସହିତ ନୁହେଁ ଯେଉଁଥିରେ ଏକ ଉଚ୍ଚତର କିମ୍ବା ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ପୃଥକ ଅଧିକାର ଅଛି । ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ମୃତ ପ୍ରଜଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ଏହି ଧାରାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ନୁହେଁ । ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଜା ଜଣେ ମୁସଲମାନ ହୋଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଏକ ସମାନ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ସେ ଯାହା ହେଉ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ଏହି ଦିଗକୁ ବିସ୍ତୃତ କରିବା ଆମ୍ଭ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟ ବିବାଦ, ଯାହା ନିମ୍ନ ଅଦାଲତରେ ରଖିଥିବା ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷରୁ ଦେଖାଯାଏ, ତାହା ଏହିକି ଯେ ମୂଳ ପ୍ରଜାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଗଣ ଯେଉଁମାନେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପକ୍ଷ ଥିଲେ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଆପତ୍ତିକାରୀ-ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିଥିଲେ କି ନାହିଁ । ସୁଶ୍ରୀ ରେଣୁ ଶର୍ମାଙ୍କ ମାମଲାରେ ଡିକ୍ରିଦାରଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସେମାନଙ୍କ ମା ଏବଂ ଭାଇମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ନାମିତ ଆଇନସିଦ୍ଧ ଋଣୀଙ୍କ ପରି ଡିକ୍ରି ଦ୍ୱାରା ବାଧିତ ଅଟନ୍ତି । ସୁରୟା ବେଗମଙ୍କ ମାମଲାରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଖଲିଲ ରଜାଙ୍କ ଝିଅମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ବୋଲି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯୁକ୍ତି ରଖିଛନ୍ତି ଯେ ଖଲିଲ ରଜାଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପତ୍ତି ଯାହା ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ରୁ 9 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଇଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀ ଖଲିଲ ରଜାଙ୍କ ଝିଅ ବୋଲି ଧରାଯାଏ, ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିଥିଲେ କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ଆହୁରି ଆଗକୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ପଡିବ ।

9. ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱର ନୀତି, ଏକ ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନାମ ଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥାଏ, ଏକ ନାମିତ ପକ୍ଷ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଜ୍ଞାତ ନୁହେଁ । ଏକ ଯୁଗ୍ମ ହିନ୍ଦୁ ପରିବାରର କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ଯୁଗ୍ମ ହିନ୍ଦୁ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଜଣେ ନ୍ୟାସୀ ମଧ୍ୟ ରହିଥା'ନ୍ତି । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଆଦେଶ 1 ର ନିୟମ 8 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆକର୍ଷିତ ହୁଏ, ଏକ ମକଦ୍ଦମାରେ ଜଣେ ନାମିତ ପକ୍ଷ ମକଦ୍ଦମାରେ ଆଗ୍ରହୀ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି, ଏବଂ ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ମାମଲାରେ ନିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାୟକ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ମାମଲାରେ ମକଦ୍ଦମାକାରୀ ପକ୍ଷଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି । ସେହିଭଳି ପ୍ରକୃତ ମାଲିକ ତାଙ୍କ ବେନାମୀଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଡିକ୍ରି ଅନୁଯାୟୀ ଲାଭ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧୀନରେ ବାଧିତ । ଉଦାହରଣଗୁଡ଼ିକୁ ବହୁଗୁଣିତ କରାଯାଇପାରେ । ଏହି କାରଣରୁ ଆମ୍ଭେ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 11 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ VI ପାଉଛୁ:

> "ବ୍ୟାଖ୍ୟା 6- ଯେଉଁଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସାଧାରଣ ଅଧିକାର କିମ୍ବା ନିଜ ପାଇଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମିଳିତ ରୂପେ ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଲୋକାଧିକାର କିମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଚ୍ଚୋଟ ଭାବରେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରନ୍ତି, ସେହି ଅଧିକାରରେ ଆଗ୍ରହୀ ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି, ଏହି ଧାରାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପୂର୍ତ୍ତି ପାଇଁ, ଏହିପରି ମକଦ୍ଦମା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଦାବି କରୁଥିବାର ବିବେଚନା କରାଯିବ ।"

ଏହା, ଅବଶ୍ୟ, ଏହି ଜରୁରୀ ସର୍ତ୍ତ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରକୃତରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଇଛି; ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଏକ *ସଚ୍ଚୋଟ* ଢଙ୍ଗରେ ଦେଖାଯାଇଛି । ଯଦି ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଗୃହୀତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସ୍ୱାର୍ଥର ସଂଘର୍ଷ ହୁଏ କିମ୍ବା ଯଦି ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ମିଳିତ ଚକ୍ରାନ୍ତ କାରଣରୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ, *ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ* ମାମଲାଟିକୁ ରକ୍ଷା କରିବାରେ ଅବହେଳା କରେ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ, ତେଣୁ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଆଧାରରେ ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ପଡିବ । ଏପରି ଉଦାହରଣ ଥାଇପାରେ ଯେଉଁଥିରେ ସ୍ଥିତି କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ଏକ ଉପାୟ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ବିନା ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ କରାଯାଇପାରିବ; କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ପ୍ରସଙ୍ଗର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡିପାରେ । ସୁରୟା ବେଗମଙ୍କ ମାମଲା ଏହି ବର୍ଗର ହୋଇଥିବାବେଳେ ରେଣୁ ଶର୍ମାଙ୍କ ଆବେଦନ ପ୍ରଥମ ବର୍ଗର ଅଟେ ।

10. ସୁରୟା ବେଗମଙ୍କ ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତାମାତା ଏବଂ ଜମି ମାଲିକ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ 2 ରୁ 9 ଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମିଳିତ ଚକ୍ରାନ୍ତର ଅଭିଯୋଗ ସମେତ ତଥ୍ୟର ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନମାନ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ମାମଲାର ସମର୍ଥନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରମାଣକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ଏହି ମାମଲାକୁ ଶେଷରେ ବନ୍ଦ କରିଦେବା ଉଚିତ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଆମ୍ଭେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ଖାରଜ କରୁଛୁ ଏବଂ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାପରେ, ଉପରୋକ୍ତ

ମନ୍ତବ୍ୟର ଆଲୋକରେ, ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଉଛୁ । ତଦନୁସାରେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଉଛି କିନ୍ତୁ ପକ୍ଷମାନେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରିବେ ।

11. ଯେତେଦୂର ରେଣୁ ଶର୍ମାଙ୍କ ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧିତ, ପରିସ୍ଥିତି ବହୁତ ଭିନ୍ନ । ଦିଲ୍ଲୀର ଅତିରିକ୍ତ ଖଜଣା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ଦିଲ୍ଲୀର ଖଜଣା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ରାୟ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଯଦିଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲାର ସମର୍ଥନରେ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯାଇଥିଲା, ସେମାନେ କଦାପି ଏହାର ଲାଭ ଉଠାଇନଥିଲେ ଏବଂ ସ୍ଥଗିତାଦେଶର ବାରମ୍ବାର ପ୍ରାର୍ଥନା ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବିଳମ୍ବ କରି ଚାଲିଥିଲେ । ସେମାନେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାର ପ୍ରତିକୂଳ ଅନ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଆଲୋକପାତ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ତଥ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ ଖଜଣା ସେମାନଙ୍କ ମାଆ ଏବଂ ଭାଇମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ, ଏବଂ ସେମାନେ ପରିବାରର ଅଳ୍ପ ବୟସୀ ଝିଅ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଦେଖାଶୁଣା ବୟସ୍କମାନେ କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆମ୍ଭର ମତ ଏହିକି ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ନାମିତ ଆଇନସିଦ୍ଧ ରଣୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତଦନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କର ଆବେଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ ହେଉଛି ।

ଏନ. ପି. ଭି.

ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ